

Zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

§1.

Wprowadzenie

1. Zasady udzielania osobom niepełnosprawnym dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwanego w skrócie PFRON, zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, zwane dalej Zasadami, określają:
  - 1) tryb postępowania i procedury udzielania ww. dofinansowania;
  - 2) kryteria preferencyjne wyłonienia wniosków do dofinansowania;
  - 3) przykładowy zakres przedmiotowy/rzeczowy udzielanego dofinansowania;
  - 4) wysokości maksymalne (procentowe i kwotowe) przyznanego dofinansowania, umożliwiające udzielenie dofinansowania jak największej liczbie wnioskodawców spełniających wymogi formalne.
2. U podstaw wprowadzenia niniejszych zasad leży zapewnienie zasadności, celowości i efektywności wsparcia ze środków PFRON udzielanego osobom z niepełnosprawnościami z terenu powiatu makowskiego, przy uwzględnieniu wysokości tych środków dla Powiatu Makowskiego w danym roku budżetowym.
3. Zasady obowiązują w zakresie nieunormowanym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie określenia rodzajów zadań powiatu, które mogą być finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 926 z późn. zm.), zwanym dalej Rozporządzeniem. Zasady nie stoją w sprzeczności z ww. Rozporządzeniem, a jedynie doprecyzowują je w zakresie rozwiązań praktycznych, stanowią instrukcję postępowania podczas realizacji zadań określonych w tym Rozporządzeniu.
4. Wnioski o dofinansowanie ze środków PFRON zadań, o których mowa w ust. 1, rozpatrywane są zgodnie z przepisami zawartymi w Rozporządzeniu, w oparciu o niniejsze Zasady, po podjęciu przez Radę Powiatu w Makowie Mazowieckim uchwały w sprawie określenia zadań powiatu na rzecz osób niepełnosprawnych oraz wysokości środków finansowych Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na ich realizację w danym roku.

§2.

Postanowienia ogólne

1. Przyznawanie dofinansowania:
  - 1) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny;
  - 2) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze;
  - 3) likwidacji barier architektonicznych;
  - 4) likwidacji barier w komunikowaniu się;
  - 5) likwidacji barier technicznych;odbywa się zgodnie z zasadami racjonalnego gospodarowania środkami publicznymi. Przedstawione przez wnioskodawców faktury proforma i oferty cenowe sprzedawców sprzętu/przedmiotów/materiałów oraz przedłożone kosztorysy ofertowe i powykonawcze, podlegają szczegółowej weryfikacji i analizie cenowej przez uprawnione osoby, aby zachować adekwatność udzielonego dofinansowania do celu zadania i indywidualnych potrzeb osoby niepełnosprawnej.
3. Wniosek o dofinansowanie można złożyć w formie papierowej, osobiście, drogą pocztową lub też elektronicznie w Systemie Obsługi Wsparcia (SOW). Wniosek, w imieniu osoby niepełnosprawnej, może również złożyć opiekun prawny ustanowiony postanowieniem sądu, przedstawiciel ustawowy osoby małoletniej lub pełnomocnik ustanowiony notarialnie. Wnioski złożone w formie papierowej są ujmowane w SOW na wszystkich etapach realizacji. Wnioski o dofinansowanie realizacji zadań, o których mowa w ust. 1 udostępnia Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Makowie Mazowieckim, zwane w skrócie PCPR, które odpowiada również za realizację tych zadań.
4. Wnioski przyjmowane są w ciągu całego roku budżetowego do wyczerpania środków na poszczególne zadania.
5. Wszystkie wnioski podlegają rozpatrzeniu i rozliczeniu w roku, w którym wpłynęły do PCPR.
6. Kompletne i prawidłowo złożone wnioski o dofinansowanie rozpatrywane są według kolejności ich złożenia, z zastrzeżeniem postanowień § 1 ust. 4 oraz z zastosowaniem preferencji, o których mowa w § 8 Zasad.
7. W szczególnie uzasadnionych przypadkach, na udokumentowaną prośbę wnioskodawcy, wniosek o dofinansowanie może być rozpatrzony poza kolejnością, o której mowa w ust. 6.
8. Przy rozpatrywaniu wniosków bierze się pod uwagę, w przypadku:
  - 1) zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny:
    - a) całkowity koszt sprzętu rehabilitacyjnego,
    - b) stopień i rodzaj niepełnosprawności osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem pomocy,

- c) średniomiesięczny dochód na członka rodziny w gospodarstwie domowym osoby niepełnosprawnej,
  - d) prowadzenie przez osobę niepełnosprawną gospodarstwa domowego samotnie lub z rodziną,
  - e) aktywność edukacyjną i/lub zawodową osoby niepełnosprawnej;
- 2) zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:
- a) całkowity koszt ww. przedmiotów i środków,
  - b) średniomiesięczny dochód na członka rodziny w gospodarstwie domowym osoby niepełnosprawnej,
  - c) wiek i aktywność edukacyjną osoby niepełnosprawnej,
  - d) zamieszkiwanie w placówce świadczącej usługi opiekuńcze, tj. domu pomocy społecznej,
  - e) fakturę określającą cenę nabycia z wyodrębnioną kwotą opłacaną w ramach ubezpieczenia zdrowotnego oraz kwotą udziału własnego, lub inny dokument potwierdzający zakup, wraz z kopią zrealizowanego zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, albo kopią zlecenia na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wraz z ofertą określającą cenę nabycia (z wyodrębnioną kwotą opłacaną w ramach ubezpieczenia zdrowotnego i kwotą udziału własnego) oraz termin realizacji zlecenia od momentu przyjęcia go do realizacji;
- 3) likwidacji barier architektonicznych:
- a) całkowity koszt zadania,
  - b) stopień i rodzaj niepełnosprawności osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem pomocy,
  - c) średniomiesięczny dochód na członka rodziny w gospodarstwie domowym osoby niepełnosprawnej,
  - d) prowadzenie przez osobę niepełnosprawną gospodarstwa domowego samotnie lub z rodziną,
  - e) aktywność edukacyjną i/lub zawodową osoby niepełnosprawnej,
  - f) warunki mieszkaniowe osoby niepełnosprawnej,
  - g) sposób poruszania się (np. poruszanie się na wózku lub ślepotą);
- 4) likwidacji barier w komunikowaniu się i technicznych:
- a) całkowity koszt sprzętu/przedmiotu,
  - b) stopień i rodzaj niepełnosprawności osoby niepełnosprawnej, będącej adresatem pomocy,
  - c) średniomiesięczny dochód na członka rodziny w gospodarstwie domowym osoby niepełnosprawnej,
  - d) prowadzenie przez osobę niepełnosprawną gospodarstwa domowego samotnie lub z rodziną,
  - e) aktywność edukacyjną i/lub zawodową osoby niepełnosprawnej,
  - f) wcześniejsze korzystanie przez osobę niepełnosprawną ze środków PFRON - dofinansowanie nie przysługuje osobie niepełnosprawnej, która uzyskała odpowiednio na te cele dofinansowanie w ciągu 3 lat przed złożeniem wniosku.

- g) sposób funkcjonowania (osoba leżąca, poruszająca się na wózku inwalidzkim, balkoniku czy kuli ortopedycznej).
9. Wnioskodawca, któremu nie przyznano dofinansowania w roku, w którym wniosek był rozpatrywany, może ponownie wystąpić o dofinansowanie na ten sam cel, składając kompletny wniosek w roku następnym, jeżeli cel nie został zrealizowany lub przedmiot dofinansowania nie został zakupiony.
  10. W przypadku śmierci wnioskodawcy/osoby z niepełnosprawnością, wniosek nie podlega dalszemu rozpoznaniu a dofinansowanie nie jest przyznane. Jeśli dofinansowanie zostało przyznane, a wnioskodawca/osoba niepełnosprawna zmarł/a – nie podlega ono wypłacie.
  11. W przypadku zadań dotyczących zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny oraz likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych podstawę udzielenia dofinansowania stanowi umowa cywilnoprawna zawarta z wnioskodawcą, określająca szczegółowe warunki udzielenia, przekazania i rozliczenia dofinansowania oraz kontroli prawidłowości wykorzystania dofinansowania lub przedmiotu dofinansowania.
  12. Dofinansowanie udzielane w ramach zadań, o których mowa w ust. 11 Zasad nie może obejmować kosztów realizacji zadania poniesionych przed przyznaniem środków finansowych i podpisaniem umowy dofinansowania.
  13. Środki finansowe stanowiące udział własny wnioskodawcy mogą pochodzić z różnych źródeł, jednak nie mogą pochodzić ze środków PFRON.
  14. Zawarta z wnioskodawcą umowa dofinansowania wygasa z chwilą wypełnienia przez strony wszelkich zobowiązań wynikających z umowy oraz na skutek śmierci wnioskodawcy/osoby z niepełnosprawnością, potwierdzonej odpisem skróconego aktu zgonu.

§3.

Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w sprzęt rehabilitacyjny

1. Sprzęt rehabilitacyjny to sprzęt niezbędny do prowadzenia rehabilitacji mającej na celu usprawnienie osoby z niepełnosprawnością, które jest rozumiane jako osiągnięcie przez tą osobę, przy jej aktywnym uczestnictwie, możliwie najwyższego poziomu funkcjonowania, poprawę jakości życia oraz integrację społeczną.
2. Dofinansowanie ze środków PFRON do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego udzielane jest wyłącznie w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba prowadzenia rehabilitacji w warunkach domowych. Wskazania do takiej rehabilitacji, przy użyciu określonego/wskazanego sprzętu rehabilitacyjnego, muszą wynikać z zaświadczenia wystawionego przez lekarza specjalistę lub lekarza podstawowej opieki zdrowotnej, ważnego 12 miesięcy od daty wystawienia.
3. Wysokość dofinansowania ustala się na podstawie przewidywanego kosztu zakupu sprzętu rehabilitacyjnego, wynikającego z załączonej do wniosku o dofinansowanie oferty cenowej

zawierającej również opis parametrów technicznych i funkcjonalnych sprzętu, lub faktury proforma, po wcześniejszej weryfikacji tej oferty lub faktury przez pracownika merytorycznego PCPR.

4. Wysokość dofinansowania zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny wynosi do 70% kosztów tego sprzętu, nie więcej jednak niż do wysokości pięciokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, o którym mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.
5. Wnioskowany do dofinansowania sprzęt rehabilitacyjny musi być dopuszczony do powszechnego stosowania oraz spełniać ogólnie przyjęte standardy i normy jakości oraz bezpieczeństwa, potwierdzone stosownymi certyfikatami, deklaracjami zgodności lub atestami (w języku polskim), a także być objęty gwarancją.

§4.

Zaopatrzenie osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

1. Dofinansowaniu ze środków PFRON w ramach tego zadania podlegają wyłącznie przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wymienione w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 29 maja 2017 r. w sprawie wykazu wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie (Dz.U. z 2024 r., poz. 500), zakupione przy udziale środków Narodowego Funduszu Zdrowia.
2. Osoba z niepełnosprawnością ubiegająca się o dofinansowanie w ramach tego zadania musi spełniać kryteria dochodowe, o których mowa w § 5 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia.
3. Ustala się wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze:
  - 1) do 100% udziału własnego osoby niepełnosprawnej w limicie ceny ustalonym na podstawie odrębnych przepisów, jeżeli taki udział jest wymagany;
  - 2) do 80% sumy kwoty limitu, o którym mowa w pkt 1, wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnością w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit – dla dorosłych osób niepełnosprawnych (w wieku od 18. roku życia);
  - 3) do 150% sumy kwoty limitu, o którym mowa w pkt 1, wyznaczonego przez ministra właściwego do spraw zdrowia oraz wymaganego udziału własnego osoby z niepełnosprawnością w zakupie tych przedmiotów i środków, jeżeli cena zakupu jest wyższa niż ustalony limit – dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku do 16. roku życia oraz osób niepełnosprawnych w wieku 16 – 24 lat uczących się i niepracujących.
4. W przypadku osób niepełnosprawnych przebywających w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej wysokość dofinansowania zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze jest zgodna z ust. 3 pkt 2 lub 3, z zastrzeżeniem, że udział własny osoby z niepełnosprawnością wymagany w limicie cenowym pokrywany jest przez jednostkę organizacyjną pomocy społecznej.

5. W sytuacji kończących się środków finansowych na realizację tego zadania (w ramach limitu rocznego ustalonego na to zadanie we właściwej uchwale Rady Powiatu), Dyrektor PCPR może podjąć decyzję, o przyznawaniu dofinansowania wyłącznie do zrealizowanych i opłaconych faktur, z tym, że w pierwszej kolejności na zaopatrzenie w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla dzieci i osób niepełnosprawnych do 24 roku życia uczących się i niepracujących. Dopiero w dalszej kolejności dofinansowanie będzie przyznane osobom niepełnosprawnym, które do wniosku o dofinansowanie załączyły faktury proforma, z zastrzeżeniem, że w tej grupie osób, również pierwszeństwo udzielenia dofinansowania będą mieć dzieci i osoby niepełnosprawne do 24 roku życia uczące się i niepracujące, a później pozostałe osoby niepełnosprawne.
6. Przyznane dofinansowanie przekazywane jest przelewem na rachunek bankowy wnioskodawcy lub na wskazany przez wnioskodawcę rachunek osoby upoważnionej lub na konto sprzedawcy przedmiotów i środków pomocniczych podane na załączonej fakturze.
7. W wyjątkowych, jednorazowych sytuacjach dofinansowanie może być wypłacane wnioskodawcy, czy też osobie przez niego upoważnionej w kasie banku obsługującego rachunek dla środków PFRON.

§5.

Likwidacja barier architektonicznych

1. Przez bariery architektoniczne należy rozumieć wszelkie utrudnienia występujące w budynku i jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobie z niepełnosprawnością.
2. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych musi być ściśle związane z indywidualnymi potrzebami i możliwościami funkcjonalnymi osoby niepełnosprawnej oraz skutkować zniesieniem lub zniwelowaniem występujących utrudnień/przeszkód, o których mowa w ust. 1.
3. O dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych mogą ubiegać się osoby niepełnosprawne, które mają trudności w poruszaniu się, jeżeli likwidacja barier umożliwi lub w znacznym stopniu ułatwi osobie niepełnosprawnej wykonywanie podstawowych czynności lub utrzymanie kontaktów z otoczeniem, w tym przede wszystkim osoby niepełnosprawne posiadające orzeczenie o zaliczeniu do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne, a w przypadku dzieci do lat 16 – orzeczenie o niepełnosprawności, wydane ze względu na dysfunkcję:
  - 1) narządu ruchu, schorzenia neurologiczne;
  - 2) narządu wzroku, powodującą znaczne ograniczenia w przemieszczaniu się;
  - 3) inną dysfunkcją niż wskazana w pkt 1 i 2 – gdy z zaświadczenia lekarskiego wynikać będzie, że u osoby niepełnosprawnej występują trudności w poruszaniu spowodowane schorzeniem wiodącym, powodujące poruszanie się na wózku inwalidzkim, przy pomocy balkonika lub kul łokciowych.

4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych przysługuje osobie z niepełnosprawnością, jeżeli jest właścicielem nieruchomości lub użytkownikiem wieczystym nieruchomości albo posiada zgodę na likwidację barier architektonicznych właściciela lokalu lub budynku mieszkalnego, w którym stale zamieszkuje.
5. W ramach likwidacji barier architektonicznych osoba z niepełnosprawnością może się ubiegać o dofinansowanie:
  - 1) kosztów wykonania robót modernizacyjnych (budowlanych lub remontowych) łącznie z robocizną, kosztami pośrednimi i zyskiem wykonawcy, o których mowa w ust. 6, wynikających z kosztorysu ofertowego, sporządzonego zgodnie z cennikiem Sekocenbud, z uwzględnieniem średnich cen rynkowych, jeśli są niższe niż w ww. cenniku;
  - 2) dofinansowanie kosztów zakupu materiałów budowlanych, wyposażenia, urządzeń, akcesoriów higieniczno-sanitarnych, o których mowa w ust. 7, niezbędnych do likwidacji występujących w budynku/pomieszczeniu barier architektonicznych, wynikających z wyceny lub oferty cenowej sprzedawcy. Przy tej formie dofinansowania nie uwzględnia się kosztów wykonawczych: robocizny, kosztów pośrednich i zysku wykonawcy, które wnioskodawca ponosi we własnym zakresie i które nie podlegają rozliczeniu na podstawie odrębnych faktur/rachunków.
6. Przykładowy wykaz robót modernizacyjnych/przystosowań objętych dofinansowaniem ze środków PFRON w ramach likwidacji barier architektonicznych, na podstawie kosztorysu ofertowego, o którym mowa w ust. 5 pkt 1, przedstawia załącznik nr 1 do Zasad.
7. Przykładowy wykaz materiałów budowlanych, wyposażenia, urządzeń i akcesoriów higieniczno-sanitarnych podlegających dofinansowaniu na podstawie wyceny lub oferty cenowej, o której mowa w ust. 5 pkt 2, przedstawia załącznik nr 2 do Zasad.
8. Dofinansowanie nie przysługuje na:
  - 1) dobudowanie pomieszczenia higieniczno-sanitarnego lub innego pomieszczenia dla osoby niepełnosprawnej;
  - 2) przerobienie/adaptację od podstaw (z uwzględnieniem np. instalacji wodno-kanalizacyjnej i elektryki) istniejącego pomieszczenia na pomieszczenie higieniczno-sanitarne lub inne pomieszczenie dla osoby niepełnosprawnej;
  - 3) prace wykończeniowe w budynku mieszkalnym, który został wybudowany w okresie, gdy osoba ubiegająca się o dofinansowanie miała znaczne trudności w poruszaniu się i legitymowała się odpowiednim orzeczeniem o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności lub równoważnym, o którym mowa w ust. 3;
  - 4) prace o charakterze remontowo - wykończeniowym, które nie wpływają na poprawę funkcjonowania osoby niepełnosprawnej, lecz jedynie podnoszą standard lub walory estetyczne budynku/lokalu/pomieszczenia np.: malowanie, montowanie podwieszanych sufitów, wymiana instalacji elektrycznej i wodno-kanalizacyjnej (chyba że wchodzi w zakres

robót modernizacyjnych, o których mowa w ust. 5 pkt 1), wykładanie całych ścian glazurą lub inną okleiną ścianną, stosowanie dekorów, montowanie szafek umywalkowych itp.;

5) zabezpieczenie potrzeb mieszkaniowych i socjalnych osoby niepełnosprawnej.

9. W celu oceny faktycznego stanu technicznego budynku/lokalu, w którym występują bariery architektoniczne podlegające dofinansowaniu oraz potwierdzenia zasadności przyznania dofinansowania poprzez ustalenie właściwego zakresu rzeczowego robót podlegających dofinansowaniu w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej, przeprowadzana jest wizja lokalna, w której uczestniczą pracownicy PCPR, wnioskodawca oraz, w razie potrzeby, inspektor budowlany. W trakcie wizji lokalnej dokonywane są także ustalenia, czy ze względu na zakres rzeczowy zadania możliwe jest udzielenie dofinansowania bez konieczności sporządzenia kosztorysu ofertowego, o którym mowa ust. 5 pkt 1 Zasad.
10. Wnioskodawca, którego wniosek został rozpatrzony pozytywnie i zakwalifikowany do realizacji w bieżącym roku, zobowiązany jest przedstawić:
  - 1) w przypadku, gdy zadanie realizowane jest zgodnie z ustaleniami ust. 5 pkt 1 Zasad - kosztorys ofertowy określający zakres rzeczowy i finansowy robót modernizacyjnych przyjętych do dofinansowania wraz z zwymiarowanym szkicem pomieszczenia/eń lub nieruchomości – stan przed i po modernizacji;
  - 2) w przypadku, gdy zadanie realizowane jest zgodnie z ustaleniami ust. 5 pkt 2 Zasad - szczegółową wycenę lub ofertę cenową materiałów budowlanych, wyposażenia, urządzeń, akcesoriów sanitarnych, niezbędnych do likwidacji występujących barier architektonicznych (zawierającą ceny jednostkowe), wraz ze szkicami pomieszczenia/eń – stan przed i po modernizacji, jeżeli jest to niezbędne ze względu na zakres rzeczowy zadania.
11. Zweryfikowany przez inspektora budowlanego kosztorys ofertowy, o którym mowa w ust. 10 pkt 1 oraz szczegółowa wycena lub oferta cenowa materiałów, o której mowa w ust. 10 pkt 2, stanowią podstawę do ustalenia w umowie zawartej z wnioskodawcą, wysokości udzielonego dofinansowania.
12. Wysokość dofinansowania likwidacji barier architektonicznych wynosi:
  - 1) w przypadku realizacji zadania zgodnie z ustaleniami ust. 5 pkt 1 niniejszych Zasad - do 80% kosztów przedsięwzięcia, ustalonych na podstawie zweryfikowanego kosztorysu ofertowego, nie więcej jednak niż do wysokości:
    - a) 12 000,00 zł – jeżeli dofinansowaniu podlega zakres robót modernizacyjnych dotyczący przystosowania jednego pomieszczenia w budynku/lokalu mieszkalnym lub budowy podjazdu (pochylni) do budynku mieszkalnego, zapewniającego osobie niepełnosprawnej samodzielny dostęp do lokalu;
    - b) 17 000,00 zł – jeżeli dofinansowaniu podlega szerszy zakres robót niż wynikający z pkt 1 lit. a, w szczególności dotyczący modernizacji większej liczby pomieszczeń w budynku lub w lokalu mieszkalnym lub wymagający zastosowania ponadstandardowych, bardziej kosztownych rozwiązań technicznych;

- 2) w przypadku realizacji zadania zgodnie z ustaleniami w ust. 5 pkt 2 niniejszych Zasad - do 90% kosztów zakupu materiałów budowlanych, wyposażenia, urządzeń, niezbędnych do likwidacji występujących barier architektonicznych, jednak nie więcej niż do wysokości:
- a) 8 000,00 zł – jeżeli dofinansowaniu podlegają zakupy materiałowe służące likwidacji barier architektonicznych w jednym pomieszczeniu w budynku lub w lokalu mieszkalnym,
  - b) 13 000,00 zł – jeżeli dofinansowaniu podlegają zakupy materiałowe służące likwidacji barier architektonicznych w szerszym zakresie niż wynikającym z pkt 2 lit. a, w szczególności dotyczące modernizacji większej liczby pomieszczeń w budynku lub w lokalu mieszkalnym lub zakupu materiałów o wyższym koszcie, ze względu na zastosowane ponadstandardowe rozwiązania techniczne lub udogodnienia dla osób niepełnosprawnych.
13. W szczególnie uzasadnionych przypadkach wynikających z trudnej sytuacji materialnej, życiowej i/lub losowej osoby z niepełnosprawnością, potwierdzonej odpowiednimi dokumentami (np. wywiadem środowiskowym, zaświadczeniami) dofinansowanie, o którym mowa w ust. 12 pkt 1 i pkt 2 może zostać zwiększone do 95% kosztów przedsięwzięcia, jednakże nie może ono przekraczać kwoty piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia. Limity kwotowe z ust. 12 nie mają wówczas zastosowania.
14. W przypadku wnioskodawców korzystających z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych po raz kolejny w okresie ostatnich 3 lat – wysokość dofinansowania wynosi do 50% wyliczonej dla wnioskodawcy (zgodnie z ust. 12) kwoty dofinansowania.
15. Jeżeli wnioskodawca, o którym mowa w ust. 14 znajduje się w szczególnie trudnej sytuacji materialnej, życiowej i/lub losowej, potwierdzonej odpowiednimi dokumentami (np. wywiadem środowiskowym, zaświadczeniami), limit procentowy ustalony ust. 14 nie ma zastosowania. Stosuje się wówczas odpowiednio postanowienia ust. 12.
16. Ustalony w ust. 12, 13 i 14 procent dofinansowania stosuje się odpowiednio w przypadku przedłożenia przez wnioskodawcę kosztorysu powykonawczego lub faktur/rachunków za zakupy materiałowe na niższą kwotę niż przyjęto do dofinansowania.
19. Przekroczenie kosztów zadania ponad wysokość udzielonego dofinansowania, wnioskodawca pokrywa ze środków własnych.
20. Wymagane jest, aby materiały budowlane, wyroby i akcesoria sanitarne, medyczne i pomocnicze, wykorzystane do likwidacji barier architektonicznych, dopuszczone były do powszechnego stosowania oraz przystosowane były w sposób szczególny dla osób niepełnosprawnych (ze względu na zastosowane rozwiązania techniczne), a także spełniały odpowiednie standardy i normy jakości potwierdzone certyfikatami, atestami lub deklaracjami zgodności.
21. Koszty zakupu innego urządzenia/sprzętu niż wskazane w ust. 20 wnioskodawca pokrywa we własnym zakresie.

22. Dokumentację szczegółowo określającą zakres rzeczowo-finansowy przedsięwzięcia, tj. kosztorys ofertowy, szczegółową wycenę lub ofertę cenową wraz ze szkicami uwzględniającymi stan pomieszczenia/eń przed i po modernizacji oraz kosztorys powykonawczy (jeśli zadanie jest realizowane zgodnie z ustaleniami ust. 5 pkt 1 Zasad), wnioskodawca sporządza na koszt własny.
23. Do obowiązków wnioskodawcy należy uzyskanie uzgodnień, opinii i pozwoleń wymaganych odrębnymi przepisami.
24. Wnioskodawca korzystający z dofinansowania zgodnie z ust. 5 pkt 1 Zasad zobowiązany jest powierzyć wykonanie robót modernizacyjnych innym podmiotom uprawnionym do wykonania tych robót, na podstawie umowy sporządzonej w formie pisemnej, z zastrzeżeniem udzielenia gwarancji na wykonane prace oraz z zachowaniem terminu ich wykonania ustalonego w umowie dofinansowania. Wnioskodawca ponosi pełną odpowiedzialność za działania wykonawcy robót.
25. Wnioskodawca/osoba niepełnosprawna korzystająca z dofinansowania likwidacji barier architektonicznych na zasadach określonych w ust. 5 pkt 2, dokonuje modernizacji /przystosowania pomieszczenia lub lokalu, polegającego na wykonaniu niezbędnych robót remontowo-budowlanych oraz na montażu zakupionych materiałów, wyposażenia, urządzeń i akcesoriów higieniczno-sanitarnych, we własnym zakresie i na własny koszt, niepodlegający dofinansowaniu ze środków PFRON i rozliczeniu.

§6.

Likwidacja barier w komunikowaniu się

1. Przez bariery w komunikowaniu się rozumie się wszelkie ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji. Celem likwidacji barier w komunikowaniu się jest umożliwienie lub w znacznym stopniu ułatwienie osobie z niepełnosprawnością kontaktów z otoczeniem.
2. O dofinansowanie likwidacji barier w komunikowaniu się mogą ubiegać się przede wszystkim osoby z:
  - 1) dysfunkcją narządu wzroku (04-O);
  - 2) dysfunkcją narządu słuchu i mowy (03-L);
  - 3) dysfunkcją narządu ruchu powodującą znaczne ograniczenia w poruszaniu się (osoby leżące, poruszające się na wózkach inwalidzkich, przy balkonikach), przekładające się na ograniczenia w kontaktach z innymi osobami i powodujące izolację społeczną tych osób (05-R, 10-N);
  - 4) niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym lub umiarkowanym lub z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi, powodującymi trudności w komunikowaniu się (01-U);
  - 5) chorobami psychicznymi powodującymi znaczne ograniczenia lub utrudnienia w kontaktach z innymi osobami, tj. izolację społeczną i wycofanie (02-P);

- 6) innymi dysfunkcjami, jeśli jest to uzasadnione stanem zdrowia lub ograniczeniami funkcjonalnymi osoby niepełnosprawnej.
3. Przykładowy wykaz sprzętu/przedmiotów, które mogą być objęte dofinansowaniem w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się przedstawia załącznik nr 3 do Zasad.
  4. W przypadku dorosłych osób z niepełnosprawnością (powyżej 18. roku życia) dofinansowanie przysługuje w pierwszej kolejności osobom aktywnym zawodowo, tj. zatrudnionym lub zarejestrowanym w urzędzie pracy, jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy.
  5. Preferowana aktywność zawodowa, o której mowa w ust. 4 nie dotyczy osób niepełnosprawnych nie posiadających zdolności do czynności prawnych oraz osób uczących się w wieku do 24. roku życia.
  6. Dofinansowanie zakupu urządzeń/sprzętu w ramach likwidacji barier w komunikowaniu się musi być ściśle związane z indywidualnymi ograniczeniami i wynikającymi z nich potrzebami osób z niepełnosprawnościami, natomiast zasadność jego udzielenia powinna wynikać z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego, ważnego 12 miesięcy od daty wystawienia oraz opinii psychologa lub logopedy, lub pedagoga, potwierdzających występowanie ograniczeń w komunikowaniu się.
  7. Wnioskodawca zobowiązany jest uzasadnić we wniosku potrzebę zakupu danego urządzenia/sprzętu w celu ograniczenia lub zniesienia barier w komunikowaniu się.
  8. Wysokość dofinansowania likwidacji barier w komunikowaniu się wynosi do 80%, kosztu zakupu urządzenia/sprzętu służącego zniesieniu barier w komunikowaniu się, nie więcej jednak niż do wysokości piętnastokrotnego przeciętnego wynagrodzenia, z zastrzeżeniem iż w przypadku zakupu:
    - 1) sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem podstawowym umożliwiającym korzystanie z internetu, komunikowanie się e-mailowo – maksymalna kwota dofinansowania wynosi 3 000,00 zł;
    - 2) sprzętu komputerowego typu tablet - maksymalna kwota dofinansowania wynosi 1 000,00 zł;
    - 3) oprogramowania specjalistycznego, rozumianego jako oprogramowanie mające znamiona szczególnego przystosowania do określonego rodzaju niepełnosprawności lub dysfunkcji - maksymalna kwota dofinansowania wynosi 2 000,00 zł.
  9. Dopuszcza się możliwość sumowania wysokości dofinansowania określonego w ust. 8 pkt 1 lub pkt 2 z dofinansowaniem ustalonym w ust. 8 pkt 3.

§7.

Likwidacja barier technicznych

1. Likwidacja barier technicznych polega na wykorzystywaniu nowoczesnych urządzeń, sprzętu i rozwiązań technicznych w celu usprawnienia działania osoby z niepełnosprawnością

- i umożliwienia jej samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym, adekwatnie do wieku i możliwości wynikających z rodzaju niepełnosprawności.
2. Zasadność udzielenia dofinansowania likwidacji barier technicznych musi wynikać z załączonego do wniosku o dofinansowanie zaświadczenia lekarskiego, ważnego 12 miesięcy od daty wystawienia, potwierdzającego indywidualne potrzeby osoby z niepełnosprawnością.
  3. W ramach tego zadania jednorazowemu dofinansowaniu podlegają nie więcej niż 2 sprzęty/przedmioty.
  4. Wysokość dofinansowania likwidacji barier technicznych wynosi do 80% kosztu zakupu sprzętu/przedmiotu, z zastrzeżeniem że maksymalna kwota dofinansowania nie może być wyższa niż 9 000,00 zł (niezależnie od ilości dofinansowanego sprzętu/przedmiotów).
  5. W przypadku urządzenia do transportu pionowego osoby niepełnosprawnej typu schodołaz, wysokość dofinansowania likwidacji barier technicznych wynosi do 80% kosztów zakupu przedmiotu dofinansowania, nie więcej niż do kwoty 12 000,00 zł.
  6. Podstawę do udzielenia dofinansowania stanowi załączona do wniosku oferta cenowa lub faktura proforma określająca cenę rynkową sprzętu/przedmiotu oraz jego podstawowe funkcje i parametry techniczne.
  7. Przykładowy wykaz sprzętu/przedmiotów, które mogą być objęte dofinansowaniem w ramach likwidacji barier technicznych przedstawia załącznik nr 4 do Zasad.
  8. Zakupiony sprzęt/przedmiot musi być dopuszczony do powszechnego stosowania i spełniać określone normy jakości potwierdzone stosownymi certyfikatami, deklaracjami zgodności lub atestami.

§8.

Preferencje udzielania dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych

1. W sytuacji, gdy limit rocznych środków PFRON ustalony na poszczególne zadania w uchwale Rady Powiatu w Makowie Mazowieckim, nie umożliwia udzielenia dofinansowania wszystkim wnioskodawcom, o przyznaniu dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych decyduje:
  - 1) stopień niepełnosprawności wnioskodawcy – w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności albo z orzeczeniem równoważnym oraz dzieci i młodzieży uczącej się i niepracującej w wieku do 24 lat, z zastrzeżeniem pkt 2 i ust. 2;
  - 2) w przypadku gdy dwie lub więcej osób w jednakowym stopniu spełnia kryterium, o którym mowa w pkt 1, o przyznaniu dofinansowania decyduje wysokość przeciętnego miesięcznego dochodu, w rozumieniu przepisów o świadczeniach rodzinnych, podzielonego przez liczbę osób we wspólnym gospodarstwie domowym, obliczonego za kwartał poprzedzający miesiąc

złożenia wniosku – w ten sposób, że w pierwszej kolejności realizowane będą wnioski wnioskodawców, których dochód jest najniższy, z zastrzeżeniem ust 2.

2. W przypadku dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, po spełnieniu kryterium, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, pierwszeństwo będą miały osoby z niepełnosprawnością poruszające się na wózkach inwalidzkich lub wyłącznie przy pomocy sprzętu ortopedycznego oraz niewidome, a dopiero w następnej kolejności decydować będzie kryterium określone w ust. 1 pkt 2.

**WYKAZ PRZYKŁADOWYCH ROBÓT MODERNIZACYJNYCH/PRZYSTOSOWAŃ
OBJĘTYCH DOFINANSOWANIEM ZE ŚRODKÓW PFRON W RAMACH LIKWIDACJI
BARIER ARCHITEKTONICZNYCH, W OPARCIU O KOSZTORYS OFERTOWY,
O KTÓRYCH MOWA W § 5 UST. 5 PKT 1 ZASAD**

1. Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu:

- 1) zakup i montaż poręczy i uchwytów w ciągach komunikacyjnych, w tym poręczy przyściennych i schodowych;
- 2) roboty polegające na likwidacji progów i wyrównaniu zróżnicowania poziomu podłóg;
- 3) wymiana posadzki lub wykładziny podłogowej na antypoślizgową (o współczynniku antypoślizgowości co najmniej R9), w uzasadnionych przypadkach wraz z przygotowaniem podłoża lub jego wymianą – maksymalnie w 3 pomieszczeniach: łazience, kuchni i jednym pokoju zajmowanym przez osobę niepełnosprawną;
- 4) dostosowanie istniejącego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej, w tym np.:
  - a) wyprofilowanie miejsca prysznicowego z odpływem liniowym,
  - b) zakup i montaż brodzika bezprogowego lub niskoprogowego, max. próg do 5 cm,
  - c) zakup i montaż ścianki prysznicowej z szeroko otwieranymi drzwiami lub kabiny prysznicowej,
  - d) zakup i montaż wspornika kotary prysznicowej wraz z kotarą,
  - e) zakup i montaż wanny ze specjalnymi udogodnieniami dla osoby niepełnosprawnej tj. otwieranym bokiem,
  - f) ułożenie glazury na ścianie w obrębie miejsca prysznicowego lub przy wannie (powierzchnia zmywalna) – do 4 m²,
  - g) zakup i montaż siedziska lub zakup taboretu prysznicowego dla osoby niepełnosprawnej,
  - h) zakup i montaż umywalki dla osoby niepełnosprawnej (o szerokości nie mniejszej niż 60 cm, pod umywalką obowiązuje wolna przestrzeń),
  - i) zakup i montaż baterii umywalkowej uchylnej i prysznicowej,
  - j) zakup i montaż sedesu (kompakt) dostosowanego do potrzeb osoby z niepełnosprawnością, tylko w przypadku podwyższenia lub obniżenia jego wysokości,
  - k) zakup i montaż uchwytów i poręczy łazienkowych;

- 5) poszerzenie otworu drzwiowego oraz wymiana (zakup i montaż) drzwi zewnętrznych wraz z ościeżnicą, na drzwi o szerokości w świetle ościeżnicy co najmniej 90 cm (szerokość wymagana dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich);
- 6) poszerzenie otworu drzwiowego oraz wymiana (zakup i montaż) drzwi wewnętrznych wraz z ościeżnicą, na drzwi o szerokości w świetle ościeżnicy co najmniej 80 cm lub na drzwi przesuwne, w przypadku osób poruszających się na wózkach inwalidzkich – maksymalnie do 3 pomieszczeń: łazienki, kuchni i jednego pokoju zajmowanego przez osobę z niepełnosprawnością. Dopuszcza się również możliwość wymiany drzwi wewnętrznych w sytuacji konieczności likwidacji progów (zgodnie z pkt 2);
- 7) wymiana (zakup i montaż) okien i/lub drzwi balkonowych, w przypadku konieczności korzystania ze stolarki okiennej przez osobę niepełnosprawną poruszającą się na wózku inwalidzkim, na stolarkę okienną z obniżoną dźwignią, umożliwiającą jej samodzielną ich obsługę – maksymalnie do 3 pomieszczeń: łazienki, kuchni i jednego pokoju zajmowanego przez osobę z niepełnosprawnością;
- 8) zakup i montaż elektronicznego systemu otwierania drzwi, w tym drzwi balkonowych – dla wnioskodawców z brakiem lub znaczną dysfunkcją obu kończyn górnych;
- 9) dostosowanie istniejącego pomieszczenia kuchennego do potrzeb osoby z niepełnosprawnością poruszającej się na wózku inwalidzkim, np. zakup i montaż odpowiedniego zlewozmywaka i blatów kuchennych umożliwiających podjazd wózkiem inwalidzkim, zakup i montaż szafek wyposażonych w ruchome półki bądź pojemniki na specjalnych prowadnicach;
- 10) budowa pochylni/podjazdu do budynku/lokalu mieszkalnego;
- 11) zakup i montaż urządzenia do transportu pionowego w przypadku osób poruszających się na wózku inwalidzkim, w tym: podnośnika, platformy schodowej, windy przyściennej wraz z niezbędnymi robotami modernizacyjnymi umożliwiającymi montaż tych urządzeń;
- 12) roboty polegające na wyrównaniu i utwardzeniu nawierzchni podwórka lub chodnika prowadzącego do budynku mieszkalnego, w celu zapewnienia osobie niepełnosprawnej swobodnego dostępu do tego budynku – do 5 m².

2. Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu wzroku:

- 1) zakup i montaż w ciągach komunikacyjnych poręczy i uchwytów pokrytych kolorowym nylonem z wbudowanymi pierścieniami fotoluminescencyjnymi;
- 2) oznakowanie kolorystyczne i fakturowe elementów ciągów komunikacyjnych, schodów, progów i/lub trwałe oznakowanie narożników budynku;
- 3) roboty polegające na likwidacji progów i wyrównaniu zróżnicowania poziomu podłóg;
- 4) wymiana posadzki lub wykładziny podłogowej na antypoślizgową (o współczynniku antypoślizgowości co najmniej R9), w uzasadnionych przypadkach wraz z przygotowaniem podłoża lub jego wymianą – maksymalnie w 3 pomieszczeniach, np. w: łazience, kuchni i jednym pokoju zajmowanym przez osobę niepełnosprawną;
- 5) dostosowanie istniejącego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej z tą dysfunkcją narządu wzroku, w tym np.:

- a) wyprofilowanie miejsca prysznicowego z odpływem liniowym
  - b) zakup i montaż brodzika bezprogowego lub niskoprogowego (max próg do 5 cm),
  - c) zakup i montaż ścianki i drzwi prysznicowych lub kabiny prysznicowej,
  - d) zakup i montaż wspornika kotary prysznicowej wraz z kotarą,
  - e) zakup i montaż baterii natryskowej, w tym termostatycznej,
  - f) ułożenie glazury na ścianie w obrębie miejsca prysznicowego – do 4 m²;
- 6) roboty polegające na wyrównaniu i utwardzeniu nawierzchni podwórka lub chodnika prowadzącego do budynku mieszkalnego, w celu zapewnienia osobie niewidomej swobodnego dostępu do tego budynku – do 5 m².

**WYKAZ PRZYKŁADOWYCH MATERIAŁÓW BUDOWLANYCH, WYPOSAŻENIA,
URZĄDZEŃ I AKCESORIÓW HIGIENICZNO-SANITARNYCH PODLEGAJĄCYCH
DOFINANSOWANIU W OPARCIU O WYCENĘ LUB OFERTĘ CENOWĄ,
O KTÓRYCH MOWA W § 5 UST. 5 PKT 2 ZASAD**

1. Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu ruchu:

- 1) poręcze i uchwyty w ciągach komunikacyjnych, w tym poręcze przyściennie i schodowe;
- 2) płytki podłogowe - gres antypoślizgowy lub inne nawierzchnie o współczynniku antypoślizgowości co najmniej R9 - maksymalnie do 3 pomieszczeń: łazienki, kuchni i jednego pokoju zajmowanego przez osobę niepełnosprawną;
- 3) w ramach dostosowania istniejącego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej:
  - a) odpływ liniowy,
  - b) brodzik bezprogowy / niskoprogowy (próg max. do 5 cm),
  - c) ścianki i drzwi prysznicowe lub kabina prysznicowa,
  - d) wspornik kotary prysznicowej wraz z kotarą (przy montażu należy zapewnić przestrzeń manewrową),
  - e) siedzisko lub taboret prysznicowy dla osoby z niepełnosprawnością,
  - f) wanna z specjalnymi udogodnieniami dla osoby z niepełnosprawnością, tj. z otwieranym bokiem,
  - g) glazura na ścianę w obrębie miejsca prysznicowego lub przy wannie - do 4 m²,
  - h) umywalki dla osoby z niepełnosprawnością (o szerokości nie mniejszej niż 60 cm, pod umywalką obowiązuje wolna przestrzeń),
  - i) bateria umywalkowa uchylna i prysznicowa,
  - j) sedes dla osoby z niepełnosprawnością (kompakt), dostosowany do potrzeb osoby z niepełnosprawnością tylko w przypadku konieczności podwyższenia lub obniżenia jego wysokości,
  - k) uchwyty lub poręcze dla osoby z niepełnosprawnością;
- 4) drzwi zewnętrzne o szerokości w świetle ościeżnicy co najmniej 90 cm - w przypadku osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, gdy konieczne jest poszerzenie otworu drzwiowego lub likwidacji progu w drzwiach zewnętrznych;
- 5) drzwi wewnętrzne o szerokości w świetle ościeżnicy co najmniej 80 cm, lub drzwi przesuwne w przypadku osób poruszających się na wózkach inwalidzkich – maksymalnie do 3 pomieszczeń:

- łazienki, kuchni i jednego pokoju zajmowanego przez osobę niepełnosprawną. Dopuszcza się możliwość zakupu drzwi wewnętrznych w sytuacji konieczności likwidacji progów;
- 6) stolarka okienna z obniżoną dźwignią (klamką) umożliwiającą samodzielną obsługę przez osobę poruszającą się na wózku inwalidzkim - maksymalnie do 3 pomieszczeń: łazienki, kuchni i pokoju zajmowanego przez osobę niepełnosprawną (wraz z montażem stolarki, jeśli mieści się w ramach jednej całościowej usługi/faktury),
  - 7) elektroniczny system otwierania drzwi, w tym drzwi balkonowych – dla wnioskodawców z brakiem lub znaczną dysfunkcją obu kończyn górnych (wraz z montażem systemu, jeśli mieści się w ramach jednej całościowej usługi/faktury);
  - 8) drzwi garażowe wyłącznie dla osób poruszających się za pomocą wózka inwalidzkiego i samodzielnie prowadzących samochód osobowy (wraz z montażem jeśli mieści się w ramach jednej całościowej usługi/faktury);
  - 9) bramy przesuwne do posesji w miejscu zamieszkania - wyłącznie dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich i samodzielnie prowadzących samochód osobowy (wraz z montażem jeśli mieści się w ramach jednej całościowej usługi/faktury).

2. Osoby niepełnosprawne z dysfunkcją narządu wzroku:

- 1) uchwyty lub poręcze dla osoby niepełnosprawnej pokryte kolorowym nylonem z wbudowanymi pierścieniami fotoluminescencyjnymi do zamontowania w ciągach komunikacyjnych;
- 2) kolorystyczne i fakturowe elementy oznakowania ciągów komunikacyjnych i/lub trwałe oznakowanie stopni schodowych, progów, narożników budynku;
- 3) terakota antypoślizgowa lub inne nawierzchnie podłogowe o współczynniku antypoślizgowości co najmniej R9 - maksymalnie do 3 pomieszczeń: łazienki, kuchni i jednego pokoju zajmowanego przez osobę z niepełnosprawnością;
- 4) w ramach dostosowania istniejącego pomieszczenia higieniczno-sanitarnego do potrzeb osoby niepełnosprawnej z dysfunkcją narządu wzroku:
  - a) odpływ liniowy,
  - b) brodzik bezprogowy / niskoprogowy (próg max. do 5 cm),
  - c) ścianki i drzwi prysznicowe lub kabina prysznicowa,
  - d) wspornik kotary wraz z kotarą,
  - e) siedzisko lub taboret prysznicowy dla osoby niepełnosprawnej,
  - f) glazura na ścianę w obrębie miejsca prysznicowego lub przy wannie - do 4 m².

**WYKAZ PRZYKŁADOWEGO SPRZĘTU/PRZEDMIOTÓW, KTÓRE MOGĄ BYĆ OBJĘTE
DOFINANSOWANIEM W RAMACH LIKWIDACJI BARIER W KOMUNIKOWANIU SIĘ:**

- 1) sprzęt komputerowy umożliwiający korzystanie z połączenia internetowego, wraz z oprogramowaniem podstawowym;
- 2) urządzenia peryferyjne, np.: drukarka, skaner, klawiatura specjalistyczna, mysz;
- 3) instalacja dźwiękowa sygnalizująca i alarmująca;
- 4) budzik świetlny i wibracyjny;
- 5) stacjonarny aparat telefoniczny wyposażony w sygnalizację świetlną;
- 6) wzmacniacz do aparatu telefonicznego;
- 7) aparat telefoniczny z klawiaturą Braille'a;
- 8) urządzenia wspomagające odbiór dźwięku z telewizora;
- 9) maszyna do pisania Braille'a;
- 10) program do skanera rozpoznający pismo Braille'a;
- 11) urządzenia i materiały do sporządzania napisów Braille'a;
- 12) przenośny powiększalnik elektroniczny;
- 13) oprogramowanie specjalistyczne, rozumiane jako oprogramowanie mające znamiona szczególnego przystosowania do określonych rodzajów niepełnosprawności i dysfunkcji,
- 14) czytnik ekranu dla osób niewidomych i niedowidzących,
- 15) urządzenia lektorskie dla niewidomych.

**WYKAZ PRZYKŁADOWEGO SPRZĘTU/PRZEDMIOTÓW*, KTÓRE MOGĄ BYĆ
OBJĘTE DOFINANSOWANIEM W RAMACH LIKWIDACJI BARIER TECHNICZNYCH:**

- 1) łóżko rehabilitacyjne;
- 2) stolik przyłóżkowy;
- 3) łóżko kąpielowe;
- 4) podnośnik wannowy;
- 5) podnośnik transportowy;
- 6) pionizator;
- 7) rowerek trójkołowy bez napędu;
- 8) rampa podjazdowa, szyna zjazdowa;
- 9) przyczepka rowerowa dla osób niepełnosprawnych;
- 10) krzeselko toaletowe;
- 11) schodołaz.

* Przedmioty podlegające dofinansowaniu w ramach likwidacji barier technicznych nie mogą się mieścić w wykazie wyrobów medycznych wydawanych na zlecenie, zakupionym przy udziale NFZ